

ΕΛΙΖΑΜΠΕΘ ΜΑΚΝΙΛ

Το
Τσίρκο
των
θαυμάτων

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

Το
Τσίρκο
των
θαυμάτων

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Το τσίρκο των θαυμάτων**

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ: Circus of Wonder

Από τις Εκδόσεις Picador, Λονδίνο 2021

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Elizabeth Macneal

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Νεκτάριος Καλαϊτζής

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Κατερίνα Δουρίδα

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Katie Tooke/Picador Art Department

ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Τζίνα Γεωργίου

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Ραλλού Ρουχωτά

© Elizabeth Macneal, 2021

© Εικόνων εξωφύλλου: Shutterstock Images, Voller Ernst/AGK Images

© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2022

Πρώτη έκδοση: Μάιος 2022

Έντυπη έκδοση ISBN 978-618-01-4262-4

Ηλεκτρονική έκδοση ISBN 978-618-01-4263-1

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτί.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε. | PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.

Από το 1979 | Publishers since 1979

Έδρα: Head Office:

Τατοίου 121, 144 52 Μεταμόρφωση | 121, Tatoiou Str., 144 52 Metamorfossi, Greece

Βιβλιοπωλείο: Bookstore:

Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα | 13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece

Τηλ.: 2102804800 • fax: 2102819550 | Tel.: 2102804800 • fax: 2102819550

e-mail: info@psychogios.gr

www.psychogios.gr • <http://blog.psychogios.gr>

ΕΛΙΖΑΜΠΕΘ ΜΑΚΝΙΛ

Το
Τσίρκο
των
θαυμάτων

Μετάφραση: Νεκτάριος Καλαϊτζής

*Στη μαμά και στον μπαμπά
με όλη μου την αγάπη*

Μέρος πρώτο

ΜΑΪΟΣ 1866

Ποταμῷ γὰρ οὐκ ἐστὶν ἐμβῆναι δις τῷ αὐτῷ.

ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ

Εἴμαστε ἀκατέργαστα πλάσματα, καὶ παραμένουμε ἀτελή.

ΜΕΡΙ ΣΕΛΕΪ, *Φράνκενσταϊν*,
μτφρ. Κατερίνα Σχινά, Εκδ. Ψυχογιός 2019

Νελ

Ολα αρχίζουν με μια μικρή αφίσα καρφωμένη σε μια βελανιδιά.

«Το τσίρκο των θαυμάτων του Τζάσπερ Τζούπιτερ!» φωνάζει κάποιος.

«Τι είναι αυτό;»

«Το πιο καταπληκτικό θέαμα του κόσμου!»

Όλοι σπρώχνονται μπροστά για να δουν, πλαταγίζοντας τις γλώσσες τους δύσπιστα, φωνάζοντας. Μια γυναίκα τσιρίζει, «Μάζεψε τα ξερά σου!»

Από ένα κενό ανάμεσα στις μασχάλες, η Νελ καταφέρνει να δει ένα μικρό μέρος της αφίσας. Τα χρώματα τραγουδάνε, κυριαρχεί το έντονο κόκκινο και γύρω γύρω υπάρχει μια χρυσή μπορντούρα. Βλέπει την εικόνα μιας γυναίκας με γένια, που φοράει κόκκινο αμάνικο σακάκι και έχει κόκκινα φτερά στερεωμένα στα μπουτιά της. *«Η Στέλλα το Αηδόνι, τριχωτή σαν αρκούδα!»* Η Νελ σκύβει πιο κοντά προσπαθώντας να δει ολόκληρη την αφίσα, να διαβάσει τις καλλιγραφικά γραμμένες λέξεις. *«Η Μίνι, το περίφημο μεγαθήριο»*, ένα τεράστιο γκριζό πλάσμα με μακριά μουσούδα, *«Μελαχρινή, η Ουαλή γιγάντισσα. Το μικρότερο μουσείο αξιοπερίεργων του κόσμου»* – ένα σκίτσο μ' έναν λευκό κροκόδειλο μέσα σε μια γυάλα, το πουκάμισο ενός φιδιού.

Πάνω πάνω στην αφίσα, τρεις φορές μεγαλύτερο απ' όλες τις άλλες εικόνες των ζώων και των καλλιτεχνών του τσίρκου, δεσπόζει το πρόσωπο ενός άνδρα. Έχει πολύ τσιγκελωτό μουστάκι και κρατάει ένα μπαστούνι σαν κεραινό. *«Ο Τζάσπερ Τζούπιτερ»*,*

* Ο θεός Jupiter, του οποίου το όνομα έχει πάρει ο Τζάσπερ, είναι το αντί-

διαβάξει, «σόουναν, παρουσιάζει έναν εκθαμβωτικό θίασο από ζωντανά αξιοπερίεργα».

«Τι θα πει ζωντανό αξιοπερίεργο;» ρωτάει τον αδελφό της.

Εκείνος δεν αποκρίνεται.

Όπως στέκεται εκεί, ξεχνάει τις ατέλειωτες ώρες που είναι αναγκασμένη να περνάει κάθε μέρα κόβοντας και δένοντας σε μάτσα βιολέτες και νάρκισσους, τα αναρίθμητα τοιμπήματα από τις μέλισσες που της γεμίζουν πρηξίματα τα χέρια, τον ανοιξιτιάτικο ήλιο που της ψήνει το δέρμα, ώσπου μοιάζει ξεματισμένο. Ο θαυμασμός της φλογίζει την καρδιά. Το τσίρκο έρχεται εδώ, στο μικρό χωριό τους. Θα στήσει την τεράστια σκηνή του στ' ασπρισμένα από τη θαλασσινή αρμύρα χωράφια πίσω από το σπίτι τους, θα βάψει τον ουρανό με πιτσιλιές από εξαισία χρώματα, και από μέσα του θα ξεχυθούν ζογκλέρ που θα κάνουν ταχυδακτυλουργικά με μαχαίρια, και εξωτικά ζώα, και κορίτσια που θα περπατούν καμαρωτά στους δρόμους θαρρείς και είναι δικοί τους. Κollάει πάνω στον αδελφό της και ακούει το πανδαιμόνιο από ερωτήσεις. Τις κρανγές έκπληξης. Τα επιφωνήματα.

«Πώς καταφέρνουν να κάνουν τα κανίς να χορεύουν;»

«Μια μαϊμού, ντυμένη σαν μικροσκοπικός δανδής!»

«Αλήθεια έχει αυτή η γυναίκα μούσι;»

«Ποντικοτόμαρα. Σίγουρα είναι ποντικοτόμαρα στερεωμένα με κόλλα».

Η Νελ κοιτάζει την αφίσα –τις άκρες της που γυρίζουν σαν πάπυρος, τα άγρια χρώματά της, τα αστραφτερά της γράμματα– και προσπαθεί να την αποτυπώσει στο μυαλό της. Εύχεται να μπορούσε να την πάρει και να την έχει δική της. Θα ήθελε να επιστρέψει στα κλεφτά, όταν θα έχει σκοτεινιάσει, να βγάλει τα καρφιά –προσεκτικά, για να μη σκίσει το χαρτί– και να μπορεί να την κοιτάζει όποτε θέλει, να μελετάει αυτούς τους παρά-

στοιχο του αρχαιοελληνικού θεού Δία στη ρωμαϊκή θρησκεία και μυθολογία, εξού και η αναφορά εδώ στον κεραυνό. (Σ.τ.Μ)

ξενους ανθρώπους όσο προσεκτικά περιεργάζεται και τις ξυλογραφίες στη Βίβλο.

Ανάλογα περιοδεύοντα θεάματα έχουν συχνά σταματήσει για να δώσουν παραστάσεις σε κοντινές κωμοπόλεις, αλλά ποτέ στο χωριό τους. Ο πατέρας της πήγε μάλιστα να δει το τσίρκο του Σάνγκερ, όταν ήρθε στο Χέιστινγκς. Μετά της διηγήθηκε ιστορίες για αγόρια με βαμμένα χείλη, για άνδρες που στέκονταν κατωκέφαλα πάνω σε άλογα που κάλπαζαν και πυροβολούσαν με τα πιστόλια τους ποτήρια μπίρας. *Θαύματα που δε θα τα πίστευες. Κι αν πεις για τις κοκότες; Ω, θα σε περιποιούνταν το ίδιο φτηνά όσο κι ένα κορίτσι από το Μπράιτον.* Στα χωράφια, οι ειδήσεις για τα τραγικά ατυχήματα που συνέβαιναν στο ένα ή στο άλλο τσίρκο κυκλοφορούσαν με διεστραμμένη χαρά από στόμα σε στόμα. Θηριοδαμαστές που τους είχαν φάει λιοντάρια, κορίτσια που ακροπατούσαν πάνω σε τεντωμένα ψηλά στον αέρα σχοινιά κι έπεσαν και σκοτώθηκαν, φωτιές που κατάπιαν ολόκληρη τη σκηνή του τσίρκου, κάνοντας ψητούς τους θεατές που εγκλωβίστηκαν μέσα τους και βράζοντας τις φάλαινες στα ενυδρεία τους.

Σε μια στιγμή οι δυνατές συζητήσεις και τα σχόλια κοπάζουν και μια φωνή ακούγεται να ρωτάει: «Συμμετέχεις και συ;»

Είναι ο Λένι, ο καφασοποιός. Τα κόκκινα μαλλιά του πέφτουν στα μάτια του και χαμογελάει πλατιά σαν να περιμένει ότι όλοι θα συμμεριστούν το αστείο του. Όσοι είναι γύρω του σωπαίνουν, κι αυτός παίρνοντας θάρρος μιλάει πιο δυνατά. «Δείξε μας πώς κάνεις κατακόρυφο! Πριν φτάσουν τα άλλα θαύματα».

Από τον τρόπο που μορφάζει ο αδελφός της, στην αρχή η Νελ νομίζει ότι ο Λένι μιλάει σ' εκείνον. Όμως αυτό είναι αδύνατο· ο Τσάρλι δεν έχει τίποτα το ασυνήθιστο και ο Λένι κοιτάζει επίμονα αυτήν, το βλέμμα του γλιστράει πάνω στα χέρια και στα μάγουλά της.

Η σιωπή παρατείνεται, τη διακόπτουν μόνο ψίθυροι.

«Τι είπες;»

«Δεν άκουσα!»

Οι άνθρωποι σέρνουν τα πόδια τους, σαλεύουν νευρικά.

Η Νελ νιώθει για μια ακόμα φορά τα μάτια όλων καρφωμένα πάνω της να την καίνε. Όταν σηκώνει το βλέμμα, τους αιφνιδιάζει και πιάνουν να κοιτούν με υπερβολική προσήλωση άλλος τα νύχια του, άλλος μια πέτρα στο έδαφος. Ξέρει ότι προσπαθούν να είναι ευγενικοί, να τη γλιτώσουν από την ταπείνωση. Οδυνηρές αναμνήσεις της ξανάρχονται στον νου. Πώς, πριν από δυο χρόνια, όταν μια θύελλα έφερε αλάτι από τη θάλασσα πάνω στις βιολέτες και τις μάρανε, ο πατέρας της την έδειξε με τρεμάμενο δάχτυλο. *Αυτό το κορίτσι είναι κακοσημαδιά κι εγώ το είπα από την ημέρα που γεννήθηκε.* Πώς η αγαπημένη του αδελφού της, η Μαίρη, προσέχει να μην την αγγίξει κατά λάθος με το χέρι της. *Είναι κολλητικό;* Τα αδιάκριτα βλέμματα των ταξιδιωτών που περνάνε από το χωριό τους, τους κομπογιαννίτες που προσπαθούν να της πουλήσουν καταπότια, μαντζούνια και σκόνες. Μια ζωή όπου είναι επίπονα ορατή και συγχρόνως αόρατη.

«Τι είπες, Λένι;» ρωτάει θυμωμένα ο αδελφός της, και είναι έτοιμος να χιμήξει, τσιτωμένος σαν σκυλί που δείχνει τα δόντια του.

«Άφησέ τον», του ψιθυρίζει η Νελ. «Σε παρακαλώ».

Δεν είναι παιδί, ούτε ένα κομμάτι κρέας που μαλώνουν γι' αυτό τα σκυλιά. Δεν είναι δική τους η μάχη· είναι *δική της*. Νιώθει σαν να της σφίγγει το στομάχι μια μέγγενη. Καλύπτει τον εαυτό της με τα χέρια της σαν να είναι γυμνή.

Το πλήθος τραβιέται πίσω, καθώς ο Τσάρλι χιμάει και το μπράτσο του αρχίζει να ανεβοκατεβαίνει γρονθοκοπώντας τον ακινητοποιημένο από κάτω του Λένι όπως ένα σφυρί το αμόνι. Κάποιος προσπαθεί να τον συγκρατήσει, αλλ' αυτός έχει μεταμορφωθεί σ' ένα τέρας που χτυπάει και κλοτσάει ακρόατητο.

«Σε παρακαλώ, Τσάρλι», τον ικετεύει πάλι η Νελ, προσπαθώντας να τον πιάσει από το πονκάμισο. «Σταμάτα».

Σηκώνει το βλέμμα. Γύρω της ο χώρος έχει αδειάσει. Στέκεται μόνη, πασπατεύοντας νευρικά το στρίφωμα της σκούφιας της. Μια κηλίδα από αίμα γυαλίζει πάνω στο χώμα σαν πετράδι. Ιδρώτας έχει λεκιάσει τις μασχάλες του φουστανιού της. Το χέ-

ρι του πάστορα αιωρείται πάνω από τον ώμο της σαν να ετοιμάζεται να τον χτυπήσει παρηγορητικά.

Τα τσιμπήματα από τις μέλισσες αρχίζουν να καίνε. Ο χυμός που έχουν βγάλει τα πέταλα από τις βιολέτες έχει βάψει τα χέρια της μοβ και μοιάζουν σαν μωλωπισμένα.

Η Νελ ανοίγει δρόμο σπρώχνοντας μέσα από το πλήθος. Πίσω της ακούει τα γρυλίσματα του καβγά, ύφασμα να σχίζεται. Αρχίζει να περπατάει προς τα βράχια. Λαχταράει να κολυμπήσει, να νιώσει την ακαταμάχητη δύναμη του θαλάσσιου ρεύματος να την τραβάει, εκείνο τον υπόκωφο πόνο, καθώς τα μέλη της παλεύουν να του αντισταθούν. Λέει στον εαυτό της ότι δε θα τρέξει, αλλά σύντομα τα πόδια της σφυροκοπούν το έδαφος και η ανάσα της βγαίνει καυτή από το λαρύγγι της.

Τόμπι

Ο Τόμπι θα έπρεπε να επιστρέφει στον καταυλισμό, βιάζοντας το άλογό του να καλπάσει ανάμεσα σ' αυτά τα χωρισμένα από βατουλιές χωράφια πριν πέσει το σκοτάδι. Αλλά ποτέ δεν μπορεί να αντισταθεί στον τρόπο που οι άνθρωποι τον κοιτούν όταν βάζει τις αφίσες, με τα καρφιά ανάμεσα στα χείλη του. Κάνει περισσότερη ώρα απ' όση θα 'πρεπε, λες κι αυτό είναι κομμάτι της παράστασης. Ο αδελφός του θα γελούσε με τον θεατρικό τρόπο που χειρίζεται το σφυρί, με το πώς έπειτα παραμερίζει σαν ταχυδακτυλουργός που τραβάει απότομα την μπέερτα του για ν' αποκαλύψει κάτι θαυμαστό, ενώ η ορχήστρα παίζει μια φανφάρα. Όμως ο χωρικοί τον κοιτούν σαν να είναι σημαντικός, σαν να είναι *κάποιος*, κι εκείνος ρίχνει πίσω τους ώμους του και ισώνει το στεφάνι από μαργαρίτες που έφτιαξε για το άλογό του.

Μόλις φτάσει πίσω στον καταυλισμό, θα γλιστρήσει πάλι στο παρασκήνιο. Ο ρόλος του είναι απλώς να διευκολύνει άλλους να εκτελούν κατορθώματα λαμπερά και εκπληκτικά· η σωματική του δύναμη, ο μόνος τρόπος να ξεπληρώσει το χρέος που οφείλει στον αδελφό του. Στοιβάζει σανό, μεταφέρει τα μεγάλα δοκάρια που στηρίζουν τη σκηνή του τσίρκου και λαδώνει καστάνιες. Είναι ψηλός, αλλά όχι αρκετά ψηλός. Είναι φαρδύς, αλλά όχι αρκετά χοντρός. Η δύναμή του είναι χρήσιμη, αλλά ωχριά μπροστά στη δύναμη εκείνων που κερδίζουν το ψωμί τους από αυτήν, όπως ο Βιολάντε, ο Ισπανός Ηρακλής, που μπορεί να σηκώσει ένα σιδερένιο κανόνι το οποίο ζυγίζει εκατόν ογδόντα κιλά, δεμένο από τα μαλλιά του.

Καθώς στέκει δίπλα στο πανδοχείο και οι άνθρωποι κοιτάζουν τις αφίσες που ξεπροβάλλουν από το δισάκι του, ιδρώτας μουσκεύει τον γιακά του. Η μέρα τόσο ανέφελη και ζεστή, που

μοιάζει ψεύτικη. Μετεωρίζεται ασάλευτη και τέλεια σαν γυάλη-νη μπάλα, λες και είναι έτοιμη να σπάσει.

Βλέπει ένα ξανθόμαλλο κορίτσι να τρέχει προς τη θάλασσα, σηκώνοντας πίσω της σκόνη που μοιάζει με καπνό. Ένα αγόρι με φακίδες στρίβει κουτσαίνοντας από τη γωνία του πανδοχείου, με το στόμα και τη μύτη του ματωμένα. *Η είδηση ότι το τσίρκο έρχεται στο χωριό τους άναψε τα αίματα τόσο, που ξέσπασε καβγάς.* Αυτό θα πει στον αδελφό του τον Τζάσπερ απόψε. Τουλάχιστον η είδηση μιας τόσο έξαλλης προσμονής θα μετριάσει λίγο τον εκνευρισμό που σίγουρα θα νιώσει ο Τζάσπερ μόλις πατήσει το πόδι του σ' αυτό το... λοιπόν, ακόμα και *χωριό* να το χαρακτηρίζες, θα ήταν μεγαλόψυχο. Ξύλινα καλύβια, σκεβρωμένα σαν γοιές γυναίκες που έχουν χηρέψει, και σκελετωμένα σκυλιά. Σκέφτεται τη Σεβαστούπολη, τα κουφάρια των καμένων σπιτιών, και το άρωμα των λουλουδιών τού φέρνει αναγούλα. Τα δάχτυλά του τρέμουν, τα γκέμια του αλόγου του κουδουνίζουν ενοχλητικά. Οι κρωγμοί των γλάρων ακούγονται στ' αυτιά του σαν σφυρίγματα όλμων. Στα ρουθούνια του νιώθει μια αποφορά από πτώματα που έχουν αρχίσει να σαπίζουν και από ξεραμένη σβουνιά. Τρίβει το μάγουλό του.

Καβαλάει το άλογό του (τον Γκριμάλντι, ονομασμένο έτσι από τον διάσημο κλόουν), χτυπάει δυνατά με τα σπιρούνια του τα πλευρά του ζώου και παίρνει τον δρόμο της επιστροφής προς το σημείο όπου έχουν στήσει προσωρινά τον καταυλισμό τους, μια ώρα μακριά. Απόψε θα ετοιμάσουν τα αμάξια, θα ζέψουν τις ξέβρες και θ' αρχίσουν την αργή πορεία προς αυτόν τον οικισμό. Έχει κανονίσει να στήσουν τη σκηνή σ' ένα χωράφι, κι έχει δώσει οδηγίες στον μπακάλη να τους εφοδιάζει με λάχανα και με τα κάθε λογής μαραμένα λαχανικά για τα ζώα.

Μόλις περνάει την πύλη των διοδίων, ο Τόμπι αποφασίζει να ακολουθήσει το πιο μακρινό, παραθαλάσσιο δρομάκι, όπου είδε να τρέχει το κορίτσι. Καθώς κατευθύνεται προς τα βράχια, περνάει από μικροσκοπικούς μπαξέδες γεμάτους βιολέτες και μαντρωμένους με ξερολιθιές, και συνειδητοποιεί ότι αυτό το χω-

ριό είναι ολόκληρο ένα ανθοκήπιο. Ακούει τον πρώτο κούκο της χρονιάς, και καθώς ο Γκριμάλντι προχωράει τριποδίζοντας, βλέπει καθισμένο σ' ένα κλαρί έναν πετρουλή.

Η θάλασσα είναι διάφανη σαν το τζιν, τα βράχια μυτερά σαν ξιφολόγχες. Πέρα στον ορίζοντα η θάλασσα σμίγει με τον ουρανό σε μια αχνή θολούρα. Σταματάει και σχηματίζει ένα πρόχειρο τετράγωνο με τα δάχτυλά του μπροστά στο μάτι του, σαν να απαθανατίζει τη σκηνή με τη φωτογραφική μηχανή του. Μετά από μερικές στιγμές κατεβάζει τα χέρια του. Οι τέλειες εικόνες της ομορφιάς της φύσης έχουν πάψει να τον συγκινούν μετά τον Κριμαϊκό Πόλεμο. Αντί γι' αυτό βγάζει ένα πούρο και ένα κουτί σπίρτα.

Εκείνη ακριβώς τη στιγμή, καθώς ανάβει ένα σπίρτο και επισπνέει την αψιά μυρωδιά του –καμπορά και θειάφι–, βλέπει το κορίτσι να ζυγιάζεται στην άκρη ενός βράχου, σαν να ετοιμάζεται να βγει σε μια σκηνή. Το ύψος του βράχου από την επιφάνεια του νερού πρέπει να είναι δύο, ίσως και τρία μέτρα. Φωνάζει «Μη!» καθώς το κορίτσι ρίχνεται μπροστά, με τις μύτες των ποδιών του τεντωμένες και τα ξανθά μαλλιά να κυματίζουν πίσω του σαν φλόγα. Η θάλασσα το καταπίνει μ' έναν παφλασμό. Προβάλλει το κεφάλι του για μια στιγμή, με τα χέρια σηκωμένα ψηλά, σαν ν' αγωνίζεται να κρατηθεί στην επιφάνεια. Μετά το χάνει. Τα κύματα αχολογούν.

Είναι σίγουρος ότι το κορίτσι πνίγεται. Έχει ήδη μείνει κάτω από το νερό πάρα πολλή ώρα. Πηδάει από το άλογό του κι αρχίζει να τρέχει. Κατηφορίζει βιαστικά το μονοπάτι που ανοίγεται ανάμεσα στ' απόκρημνα βράχια, ενώ πέτρες κυλούν κάτω απ' τα πόδια του και σε μια στιγμή ο αστράγαλός του στρίβει, με τον Γκριμάλντι να τον ακολουθεί παραπατώντας. Το κορίτσι δε φαίνεται πουθενά. Η καρδιά του σφίγγεται. Ξαφνικά βλέπει να εμφανίζεται το χέρι της κοπέλας, σαν να έχει ξεφυτρώσει από τη θάλασσα. Βγάζει το πουκάμισό του και πέφτει μεμιάς στο ρηχό νερό. Είναι κρύο, αλλά δεν τον νοιάζει.

Και τότε το κορίτσι βγαίνει πάλι στην επιφάνεια και τα χέρια

τον σκίζουν τα κύματα. Αφήνει τα κύματα να την παρασύρουν, παίζει μαζί τους άνετα σαν φώκια. Χτυπάει τα πόδια της, κάνει μια βουτιά και μετά προβάλλει πάλι το κεφάλι της, με τα μαλλιά της κολλημένα στο πρόσωπό της. Ο Τόμπι έχει την αίσθηση ότι εισβάλλει παρείσακτος σε μια ιδιωτική στιγμή, αλλά νιώθει να τον έχει καθηλώσει η σιωπηλή έκσταση των κινήσεών της, ο τρόπος που σκίζει το νερό, με την ίδια άνεση που ένα καντό μαχαίρι κόβει το βούτυρο. Κολυμπάει μέχρι τον ψηλό βράχο απ' όπου πήδηξε, περιμένει το αντιμάμαλο κι αφήνεται πάλι να την παρασύρει μέσα, με το φόρεμά της κολλημένο στο κορμί της. Ο Τόμπι σχεδόν περιμένει ότι θα δει να ξεπροβάλλει κάτω από το μουσκεμένο ρούχο μια ουρά με λέπια, όχι πόδια.

Όταν η κοπέλα σκαρφαλώνει πάλι πάνω στον βράχο, αντιλαμβάνεται την παρουσία του, κι αυτός βλέπει τον εαυτό του όπως πρέπει να τον βλέπει εκείνη, με το γιλέκο του από μοσχαρόδεμα μισοβγαλμένο και το παντελόνι του να στάζει νερό. Το πουκάμισό του είναι ανοιχτό, η κοιλιά του ενοχλητικά χαλαρή και χλωμή. Ένας γελοίος αρκουδάνθρωπος. Κοκκινίζει, η ντροπή κάνει τον σβέγκο του να καίει.

«Νόμιζα... ότι πνιγόσουν», λέει.

«Όχι».

Κλείνει στη χούφτα της το πιγούνι της και τον αγριοκοιτάζει, με το πρόσωπό της μισοκρυμμένο στη σκιά. Όμως συνειδητοποιεί ότι κάτι άλλο κρύβεται πίσω από τον θυμό της: μια λαχτάρα, θαρρείς κι αυτός ο τύπος είναι πολύ μικρός γι' αυτήν, θαρρείς και θέλει περισσότερα. Νιώθει κι ο ίδιος ένα ανάλογο σφίξιμο στο στήθος του.

Η κοπέλα κοιτάζει αλλού, προς τον ορίζοντα, και ο Τόμπι νιώθει ότι έχει πάνω της κάτι διαφορετικό, που δεν μπορεί να το προσδιορίσει. Του φαίνεται ότι η σκιά του ήλιου πέφτει στο λάθος μάγουλο. Προφανώς κάνει λάθος. Κοιτάζει πιο προσεκτικά. Ένα ρίγος τον διαπερνά, σαν ηλεκτρικό ρεύμα. Κάνει ένα βήμα μπροστά και τα κύματα στροβιλίζονται γύρω από τα γόνατά του.

Μοιάζει σαν κάποιος να έχει πάρει ένα πινέλο, να έχει σχη-

ματίσει μια κηλίδα από το ζυγωματικό της μέχρι το πιγούνι της, και να έχει απλώσει μικροσκοπικές πιτσίδες καφέ μογοιάς πάνω στο υπόλοιπο πρόσωπο και στον λαιμό της. Θα 'πρεπε να πάψει να την κοιτάει, αλλά δεν μπορεί. Δεν μπορεί να πιστέψει ότι αυτό το ήσυχο χωριουδάκι είναι δυνατόν να κρύβει κάποιον τόσο ξεχωριστό. Εδώ, ανάμεσα στις τσουκνίδες, στη σκόνη και στα μισοερεϊπωμένα χαμόσπιτα.

«Κοίτα με την ησυχία σου, να ευχαριστηθείς το θέαμα», του λέει το παράξενο κορίτσι κοιτώντας τον κατάματα. Υπάρχει μια πρόκληση στο βλέμμα της, σαν να περιμένει να τραβήξει αυτός πρώτος τα μάτια.

Τα λόγια της τον πονούν μέχρι το κόκαλο. Κοκκινίζει. «Δεν...» τραυλίζει. «Δεν... ήθελα...»

Απλώνεται σιωπή. Τα κύματα τον πιτσιλούν και κουρταλούν στις πέτρες. Η θάλασσα μπαίνει ανάμεσά τους σαν να προστατεύει την κοπέλα. Θα έπρεπε να φύγει. Ήδη ο ήλιος χαμηλώνει και θα χρειαστεί να κάνει μια ώρα δρόμο καβάλα στ' άλογο μέσα στο σκοτάδι. Δε γνωρίζει αυτά τα μέρη. Αγγίζει το μαχαίρι του, που περιμένει φυλαγμένο στον μηρό του, έτοιμο να βυθιστεί σ' όποιον ληστή ορμήσει πάνω του από κάποιο δέντρο.

Μια ανδρική φωνή ακούγεται ψηλά από τα βράχια. «Νέλ-ι! Νέλ-ι!»

Το κορίτσι γλιστράει πίσω από τον βράχο κι εξαφανίζεται.

Πιθανώς ο άντρας που φωνάζει να είναι ο σύζυγός της· φαίνεται αρκετά μεγάλη για να είναι παντρεμένη. Αναρωτιέται αν ίσως έχουν τσακωθεί, αν αυτός είναι ο λόγος που το κορίτσι κρύβεται εδώ κάτω.

«Λοιπόν, αντίο», λέει, όμως εκείνη δεν αποκρίνεται.

Επιστρέφει αργά προς την ακτή. Θαλάσσιες ανεμώνες κυματίζουν με τα όμορφα χρώματά τους στις λιμνούλες του νερού ανάμεσα στους βράχους. Καβαλάει πάλι τον Γκριμάλντι και, καθώς ανηφορίζει το μονοπάτι, συναντάει τον άντρα που φώναζε το όνομά της. Τον χαιρετάει βγάζοντας το κασκέτο του.

«Μήπως είδες ένα κορίτσι εκεί κάτω;» τον ρωτάει εκείνος.

Ο Τόμπι διστάζει μόνο μια στιγμή και το ψέμα είναι εύκολο. «Όχι».

Μόλις βρίσκειται στην κορυφή της ανηφοριάς, κοιτάζει πίσω, αλλά εκείνη δε φαίνεται πουθενά. Ίσως να έχει γλιστρήσει πάλι μέσα στο νερό ή να κάθεται ακόμα κρυμμένη πίσω από τον μεγάλο βράχο. Ψεκάδες αφρών τινάζονται ψηλά από εκείνον τον μικρό κάβο. Κουνάει το κεφάλι και σπιρουνίζει το αλόγο του να καλπάσει.

Τρέχει σαν να τον κυνηγούν. Τρέχει σαν να θέλει να ξεφύγει από τον ίδιο του τον εαυτό, από τις σκέψεις του, σαν να θέλει να βάλει όσο το δυνατόν περισσότερη απόσταση ανάμεσα σ' αυτόν και σ' εκείνη. Μυγάκια κολλάνε στο λαρύγγι του. Η σέλα τρίζει. Θέλει να την αφήσει εκεί, σαν ένα παιδί που έχει σηκώσει μια πέτρα και την ξαναβάζει στη θέση της χωρίς να σκοτώσει τον ονίσκο που ανακάλυψε από κάτω της. Θέλει να την ξεχάσει. Όμως η εικόνα της παραμένει ολοζώντανη στο μυαλό του, σαν λουλούδι πιεσμένο σ' ένα τζάμι.

Κοίτα με την ησυχία σου, να ευχαριστηθείς το θέαμα.

Τρεμοπαίζει τα βλέφαρα και βιάζει τον Γκριμάλντι να καλπάσει πιο γρήγορα. Ξαφνικά νιώθει να του λείπει έντονα ο αδελφός του, μια ανάγκη να είναι μαζί του, να λουφάξει πάλι δίπλα του, να βεβαιωθεί για την εχεμύθεια και την προστασία του.

Θυμάται εκείνες τις κρύες νύχτες, που οι σφαίρες σφύριζαν ασταμάτητα. Τους στρατιώτες που τουρτούριζαν κάτω από σκιρμένους μουσαμάδες.

Όλ' αυτά είναι παρελθόν, λέει στον εαυτό του· κανένας άλλος δεν ξέρει τι έχει κάνει εκτός από τον Τζάσπερ. *Κανένας δεν ξέρει.* Όμως η καρδιά του χτυπάει σαν τρελή και σκύβει πιο κοντά στον λαϊμό του αλόγου του, φοβούμενος ότι θα πέσει. Ένας γλάρος τον κιαλάρει και κρώζει σαν να λέει, *Εγώ ξέρω... ξέρω... ξέρω...*

Είναι ένας δειλός, ένας ψεύτης, και ένας άνθρωπος πέθανε εξαιτίας του. Και χίλιοι ακόμα ίσως να έχουν χαθεί από δική του ευθύνη.

Σπουργίτια πετιούνται μπροστά του από τα χαμηλά κλαδιά

των δέντρων. Προσπερνάει ένα μοναχικό αμάξι. Ένας λαγός παραλίγο να τσαλαπατηθεί από τις οπλές του Γκριμάλντι. Ο Τόμπι, που συνήθως είναι πολύ προσεκτικός, δεν έχει αναγκάσει ποτέ πριν στη ζωή του το αλόγο του να τρέξει με τόση ταχύτητα.

Θα φέρει στον αδελφό του την είδηση για το κορίτσι, και το πρόσωπο του Τζάσπερ θα φωτιστεί από άκρατη χαρά. Έτσι θα ελαφρώσει το χρέος του, έστω και λίγο. Αυτό είναι το πρώτο που θα κάνει μόλις φτάσει πίσω στον καταυλισμό. Αν δεν το κάνει, ξέρει ότι ο αδελφός του έτσι κι αλλιώς θα το μαντέψει. Κάποιες φορές του φαίνεται σαν ο Τζάσπερ να κρατάει κλεισμένο το μυαλό του σε μια γυάλα. Σαν να είναι ένα ανοιχτό βιβλίο, ένα απλό μηχανήμα που ο αδελφός του μπορεί εύκολα να συναρμολογήσει τα μέρη του. Σκύβει για ν' αποφύγει ένα χαμηλό κλαδί. Οι μηροί του καίνε. Στο μυαλό του έρχεται πάλι η εικόνα του Τζάσπερ να τραβάει για να βγάλει ασημένια δαχτυλίδια από τα δάχτυλα νεκρών στρατιωτών, να σφίγγει στο χέρι του μια τσάντα γεμάτη αλυσίδες με σταυρούς που είχε αρπάξει από τα πτώματα σκοτωμένων Ρώσων. *Ό,τι βλέπω το αρπάζω! Μ' αυτά θα φτιάξουμε το τσίρκο μας!*

Αν πει στον Τζάσπερ για το κορίτσι, για τη Νέλι, τότε τι;

Υπάρχουν κι άλλοι που θα μπορούσαν να εκτιμήσουν την αξία της. Θα κέρδιζε πολύ περισσότερα απ' όσα κερδίζει εδώ.

Όμως, καθώς ένας φασιανός τρέχει να ξεφύγει από το διάβα του Γκριμάλντι, φαντάζεται τον εαυτό του σαν ένα κυνηγόσκυλο με διάπλατα μάτια, που κουβαλάει στα δόντια του ένα σκοτωμένο πουλί για να το φέρει στον αδελφό του.

Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΟΥ ΦΕΓΓΑΡΙΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΣΤΕΡΙΩΝ ΞΕΠΡΟΒΑΛΛΕΙ

Από τους τερπνούς
κήπους του βικτοριανού
Λονδίνου στα αιματοβαμμένα
πεδία μάχης της Κριμαίας, το *Τσίρκο*
των *Θαυμάτων* είναι μια καταπληκτική ιστορία
για την εξουσία και την ιδιοκτησία, τη δόξα
και τον κίνδυνο να περνάς απαρατήρητος.

Οι σύνθετοι χαρακτήρες της Μακνίλ τής
δίνουν τη δυνατότητα να θέσει ερωτήματα όπως:
Πώς η κοινωνία διαχειρίζεται τη διαφορετικότητα;
Ποιο το τίμημα της εξουσίας και της ματαιοδοξίας;
Σκοτεινό όσο και χαρούμενο, τρομακτικό όσο
και σπαρακτικό, το *Τσίρκο των Θαυμάτων*
είναι ένα καθηλωτικό ανάγνωσμα.

INDEPENDENT

Εκδόσεις **ΨΥΧΟΓΙΟΣ**
www.psychogios.gr

ISBN: 978-618-01-4262-4

9 786180 142624

ΚΩΔ. ΜΗΧ. ΣΗΜ.: 21911